

ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อ หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

พชร แสงแก้ว, บธ.บ.

ฝ่ายการศึกษา, คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล, มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร 10700.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผล และด้านผู้สอน

วิธีการ: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 และ 3 จำนวน 292 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา: พบว่าความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตมากที่สุด คือ ด้านผู้สอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 อันดับ 2 คือ ด้านการวัดและการประเมินผล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 อันดับ 3 คือ ด้านเนื้อหา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตน้อยที่สุด คือ ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52

สรุป: ในความคิดเห็นของนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนคือสิ่งสำคัญที่สุดของการจัดหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ; หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต

Abstract: **Students' Satisfaction Towards Doctor of Medicine Program, Revised Curriculum, of Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Year 2014**

Pachara Saengkeaw, B.BA.

Division of Medical Education, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University, Bangkok 10700, Thailand.

Siriraj Med Bull 2018;11(2): 74-80

Objective: This study examined the students' satisfaction towards Doctor of Medicine Program, revised curriculum 2014 of Faculty of Medicine Siriraj Hospital. The study focused on course contents, teaching activities, teaching support factors, measurement and evaluation, and lecturers.

Methods: The survey sample included 292 medical students of second and third-year students. Questionnaires were used to collect data and the data was analyzed using statistics such as percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

Results: The results revealed that students were highly satisfied with the Doctor of Medicine Program in all five aspects. The highest average was lecturers aspect (mean=4.12), measurement and evaluation (mean=3.79), course contents (mean=3.72), teaching activities (mean=3.59) and teaching support factors (mean=3.52).

Conclusion: The overall opinions of the medical students were found that lecturers are the most significant key factors of Doctor of Medicine Program learners.

Keywords: Satisfaction; Doctor of Medicine Program

บทนำ

หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการศึกษา เพราะเป็นการขยายแนวคิดในการจัดการศึกษาหรือปรัชญาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นหากสามารถสร้างหลักสูตรที่ดีได้ย่อมจะทำให้การจัดการศึกษามุ่งบรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้ การที่จะทราบได้ว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นไว้นั้นเหมาะสมหรือไม่เพียงใดนั้น จึงจำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตร ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากในกระบวนการจัดการศึกษา เป็นเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการควบคุมคุณภาพ เป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนา ปรับปรุง และตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรซึ่งเป็นกิจกรรมที่ควรเกิดขึ้นทุกช่วงระยะเวลาของการพัฒนาหลักสูตรตั้งแต่ก่อนการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบหรือร่างหลักสูตร ก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร หลังจากใช้หลักสูตรครบวงจร และการติดตามผลกระทบของหลักสูตร (วสันต์ ทองไทย)³

จะเห็นได้ว่าการประเมินหลักสูตรในสถานศึกษาต่าง ๆ มีความสำคัญและมีความจำเป็นสำหรับสถาบัน

การศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพของผู้เรียน เพื่อนำไปพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผลผลิตของสถานศึกษา และสามารถนำไปเป็นข้อมูลใช้ในการวางแผนพัฒนาสถาบันของตนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ปทีป เมธาคุณวุฒิ⁶ กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินสถาบัน เพื่อนำข้อมูลและสารสนเทศที่ได้ในการตัดสินใจเพื่อวางแผนกลยุทธ์ สภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ส่งผลให้สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านปริมาณที่เพิ่มขึ้น หน้าที่ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้เปลี่ยนจากการผลิตบัณฑิตเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ ต้องมีหน้าที่ในการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ บริการวิชาการ ดังนั้น จึงมีมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาที่มีความหลากหลายทางวิชาการ ทิศทางการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องดูความสอดคล้องระหว่าง

อุปสงค์และอุปทาน ทั้งปริมาณและคุณภาพ สถาบันการศึกษาต้องพัฒนาทักษะสมัยใหม่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การสื่อสาร ภาษาต่างประเทศ ไอที ลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้น การประเมินหลักสูตรจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถพัฒนาระบบการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาและผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับสังคมได้

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เป็นคณะแพทย์ที่เก่าแก่ มีชื่อเสียงด้านการผลิตบัณฑิตแพทย์ โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้ผลิตบัณฑิตแพทย์เพื่อรับใช้สังคมและประเทศชาติ แต่ความทันสมัยและการเปลี่ยนแปลงของโลก และโรค เป็นเหตุผลให้ปรับปรุงหลักสูตรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ปัจจุบันคณะฯ ได้ปรับหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2557 โดยเริ่มใช้กับนักศึกษาแพทย์รุ่นปีการศึกษา 2557 ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตตอบสนองต่อสถานการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม

2. เพื่อให้สอดคล้องและตอบสนองต่อข้อเสนอแนะจากการประชุมแพทยศาสตรศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 พ.ศ. 2552 เรื่อง “การบริหารสุขภาพที่มุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลาง” และ “การแพทย์ที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์”

3. เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตตอบสนองต่อลักษณะของผู้เรียนที่เปลี่ยนไปจากอดีต รวมทั้งตอบสนองต่อเกณฑ์มาตรฐานระดับนานาชาติ Basic Medical Education World Federation for Medical Education Global Standards ค.ศ. 2012

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นที่ต้องทำการประเมินหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของมหาวิทยาลัย ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดสำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาและเพื่อเป็นการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับภาควิชาให้สามารถผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ มีมาตรฐานและเป็นไปตามกรอบของ TQF ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรฯ และถือเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรสาขาวิชาที่เปิด

สอนให้เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้เรียน ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินหลักสูตรระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตรซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตให้มีคุณภาพต่อไป

นอกจากนี้ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศมีการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อหลักสูตร ได้แก่ สมบูรณ์ สงวนญาติ⁵ ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการเรียนการสอนวิทยาลัยครูเทพสตรี” ชวนีย์ พงศาพิชณ์⁶ และคณะ ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการ: กรณีศึกษาวิชามนุษยสัมพันธ์” จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา เรื่องความพึงพอใจของผู้เรียนต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557

วัตถุประสงค์และวิธีการ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2557 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผล และด้านผู้สอน

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาแพทย์ชั้นปรีคลินิก รวม 644 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาแพทย์ชั้นปรีคลินิก ได้จากการสุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของ ศิริชัย กาญจนวาสิ และคณะ⁴ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 255 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการศึกษา

บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม จำนวน 95 ข้อ

2. สร้างแบบสอบถามตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ โดยแยกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผล และด้านผู้สอน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จำนวน 5 ท่าน จากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของคำถามจำนวน 95 ข้อ ผ่านเกณฑ์จำนวน 68 ข้อ และไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 27 ข้อ ทั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงจำนวน 4 ข้อ ตัดออกจำนวน 23 ข้อ เพิ่มคำถามจำนวน 19 ข้อ รวมทั้งสิ้น 91 ข้อ

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มทดลอง จำนวน 45 คน นำผลการทดลองใช้ มาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค (Cronbach's

Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น $\alpha = 0.98$

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้เรียน สรุปผลได้ดังนี้

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.8 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 45.2

เมื่อจำแนกตามชั้นปี พบว่า นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 57.2 นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 42.8

เมื่อจำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม พบว่า ส่วนมากมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 3.50 - 4.00 คิดเป็นร้อยละ 47.3 เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 3.00 - 3.49 คิดเป็นร้อยละ 43.8 เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.50 - 2.99 คิดเป็นร้อยละ 8.6 และ เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.00 - 2.49 คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ในแต่ละด้าน ดังนี้

ตารางที่ 1. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต โดยภาพรวม

ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
ด้านเนื้อหา	3.72	.498	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.59	.550	มาก
ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน	3.52	.609	มาก
ด้านการวัดและการประเมินผล	3.79	.649	มาก
ด้านผู้สอน	4.12	.485	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตมากที่สุด คือ ด้านผู้สอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 อันดับที่ 2 คือ ด้านการวัดและการประเมินผล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 อันดับที่ 3 คือ ด้านเนื้อหา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตน้อยที่สุด คือ ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านเนื้อหา พบว่า หัวข้อที่ได้รับการเลือกมากที่สุด คือ ความทันสมัยของเนื้อหา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 อันดับที่ 2 การประยุกต์ใช้กับวิชาชีพ / ประโยชน์ในการนำไปใช้ / ต่อยอด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 อันดับที่ 3 ตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และอันดับที่น้อยที่สุด คือ ปริมาณเนื้อหามีความเหมาะสมกับเวลา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า หัวข้อที่ได้รับการเลือกมากที่สุด คือ แจ้งจุดมุ่งหมายในการสอน ชัดเจนและขนาดของการแบ่งกลุ่มผู้เรียนเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 อันดับที่ 2 ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (SDL) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 อันดับที่ 3 ส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะ / การสอนแบบอภิปราย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และอันดับที่น้อยที่สุด คือ ความสมดุลระหว่างเนื้อหาและเวลาที่สอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64

ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน พบว่า หัวข้อที่ได้รับการเลือกมากที่สุด คือ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ในฝ่ายบริการต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 อันดับที่ 2 ความสะดวกในการใช้บริการห้องสมุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อันดับที่ 3 ความร่มรื่นและบรรยากาศทั่วไปภายในบริเวณคณะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และอันดับที่น้อยที่สุด คือ กิจกรรม active learning มีเวลาให้เตรียมตัวล่วงหน้าเหมาะสมและเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01

ด้านการวัดและการประเมินผล พบว่า หัวข้อที่ได้รับการเลือกมากที่สุด คือ ความเป็นธรรมในการวัดและการประเมินผลการเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อันดับที่ 2

มีการชี้แจงเกี่ยวกับการประเมินผลให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 อันดับที่ 3 ผู้เรียนได้รับทราบและมีความเข้าใจชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการวัดผล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และอันดับที่น้อยที่สุด คือ มีการให้ Feedback สำหรับรายงาน / การนำเสนอ / การปฏิบัติการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

ด้านผู้สอน พบว่า หัวข้อที่ได้รับการเลือกมากที่สุด คือ แต่งกายเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 อันดับที่ 2 เป็นที่เชื่อถือและยอมรับในทางวิชาการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 อันดับที่ 3 ความเชื่อมั่นในตนเอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และอันดับที่น้อยที่สุด คือ อธิบายโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านผู้สอน รองลงมา คือ ด้านการวัดและการประเมินผล ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ตามลำดับ แสดงว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตนั้นขึ้นอยู่กับหลายองค์ประกอบรวมกัน สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ด้านผู้สอน ด้านการวัดและการประเมินผล ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อสร้างความรู้สึกรู้สึกพึงพอใจต่อการเรียนการสอนแก่นักศึกษาแพทย์ที่จะเป็นแรงผลักดันให้นักศึกษาแพทย์สนใจที่จะเรียนรู้อยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมพ บุกประโคน² (2544: 91) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการเรียนการสอนในด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชามากที่สุด รองลงมาคือด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน ส่วน

ด้านอาจารย์ผู้สอนมีส่วนความพึงพอใจต่ำที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต7 (2554) ที่ศึกษาการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรสาขาวิชาในด้านการจัดหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ประจำหลักสูตร / อาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการจัดกิจกรรมระดับหลักสูตร / ภาควิชา และด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารความต้องการของนักศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตมีความพึงพอใจซึ่งอยู่ในระดับมาก ซึ่งให้เห็นถึงหลักสูตรที่มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อีกทั้งเพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายในการผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ โดยระบบการศึกษาจะพัฒนาไปตามนโยบายและมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการความพึงพอใจของผู้ศึกษาหรือผู้ใช้หลักสูตรซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงเป็นสำคัญ และเพื่อให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) (TQF:HEd) พ.ศ.2552 ได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาต้องเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชารวมทั้งเพื่อใช้เป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานด้านต่างๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันในการผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ

เมื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผล ด้านผู้สอน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านเนื้อหา นักศึกษาแพทย์มีความพึงพอใจด้านความทันสมัยของเนื้อหามากที่สุด รองลงมาคือการประยุกต์ใช้กับวิชาชีพ หลักสูตรมีประโยชน์ในการนำไปใช้และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดได้
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาแพทย์พึงพอใจมากที่สุดคือการแจ้งจุดมุ่งหมายในการสอน

ชัดเจน รองลงมาคือส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (SDL)

3. ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน นักศึกษาแพทย์พึงพอใจมากที่สุดด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ในฝ่ายบริการต่างๆ รองลงมาคือความสะดวกในการใช้บริการห้องสมุด

4. ด้านการวัดและการประเมินผล นักศึกษาแพทย์พึงพอใจมากที่สุดคือความเป็นธรรมในการวัดและการประเมินผลการเรียน รองลงมาคือมีการชี้แจงเกี่ยวกับการประเมินผลให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า

5. ด้านผู้สอน นักศึกษาแพทย์พึงพอใจมากที่สุดด้านการแต่งกายที่เหมาะสมของอาจารย์ผู้สอน รองลงมาคือความน่าเชื่อถือและการยอมรับในทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. ควรนำเอาข้อมูลที่ได้มาพิจารณาและเสนอคณะกรรมการหลักสูตรเพื่อร่วมกันพัฒนาปรับปรุงด้านที่มีผลการประเมินต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน เพื่อให้ทันในปีการศึกษาถัดไป
2. หลักสูตรควรเพิ่มระดับการสื่อสารกับนักศึกษาแพทย์และอาจารย์ผู้สอนมากยิ่งขึ้น
3. คณะควรหาแนวทางการสนับสนุน ผลักดันให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำเอกสารประกอบการสอนและสื่อการสอนที่เหมาะสม จัดอบรมการเขียนแผนการสอนให้แก่คณาจารย์ และสนับสนุนให้คณาจารย์ร่วมโครงการพัฒนาแพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษา ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับกระบวนการเรียนรู้ทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรดำเนินการสำรวจผลความพึงพอใจและข้อเสนอแนะจากนักศึกษาแพทย์ในระดับคลินิกด้วยเพื่อรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์แนวโน้มของเรื่องดังกล่าวและนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาและวางแผนการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลต่อไป
2. ควรศึกษาความพึงพอใจในเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. ชวนีย์ พงศาพิชญ์, นพคุณ สุขสถาน, วิมล เหมือนคิด, สุนทรี ศักดิ์ศรี. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการ: กรณีศึกษาวิชามนุษยสัมพันธ์. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2551:18:63-69.
2. พระสมทบ อุกประโคน. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยสงฆ์ จังหวัดเลย [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. เลย: สถาบันราชภัฏเลย; 2544.
3. วสันต์ ทองไทย. การประเมินหลักสูตรจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. [เข้าถึงเมื่อ เมื่อ 3 ธ.ค. 2558]. เข้าถึงได้จาก: http://doed.edu.ku.ac.th/article/eva_curri.pdf
4. ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, ดิเรก ศรีสุโข. การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2551.
5. สมบูรณ์ สงวนญาติ. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการเรียนการสอนวิทยาลัยครูเทพสตรี. วิทยาลัยครูเทพสตรี. 2534.
6. ปทีป เมธาคูณวุฒิ. หลักสูตรอุดมศึกษา: การประเมินและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: นิชน แอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป; 2544.
7. อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต. การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ภาควิชาบัญชีการเงินและเศรษฐศาสตร์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. 2554.